

Geschiedenis van de Goese Polder (18)

De Goese Polder in de literatuur

De Goese Polder is het oudste gebied in de gemeente Goes. Mogelijk is hier de eerste bewoning geweest in de vorm van schaapherders op doortocht. De bebouwing en bewoning is daarna verplaatst in zuidelijke richting rond Slot Ostende. Lange tijd was het centrale punt rond de Grote Markt. De 's Heer Hendrikskinderendijk en de 's Heer Hendrikskinderenstraat waren vele jaren de belangrijkste toegangswegen tot de stad Goes. Het grondgebied van de Goese Polder strekte zich uit van 's Heer Arendskerke tot Kattendijke. Dit gebied viel onder het gezag van het stadsbestuur van de stad Goes. Soms kom je in een boek de naam Goese Polder tegen. Vaak zijn het autobiografische werken waarin de schrijver iets vertelt over jeugderinneringen in deze polder. Tot eind jaren zestig van de twintigste eeuw was het nog geen woonwijk maar een gebied van boomgaarden, weilanden en enkele boerderijen. Een tweetal boeken met herinneringen aan de Goese Polder willen we nader belichten.

In 1942 – midden in de donkere jaren van de Tweede Wereldoorlog – verscheen het boek *Het oude huis en wij*. Het is geschreven door Nora Basenau-Goemans en An Rutgers van der Loef-Basenau. Nora was de kleindochter van het echtpaar Van Renterghem-de Witt Hamer, de laatste bewoners van het grote huis op de Grote Markt dat eind negentiende eeuw werd verkocht om omgebouwd te worden tot postkantoor. Een gebouw dat we nu kennen als restaurant. Deze familie behoorde tot de elite van de stad en vervulden het beroep van arts of advocaat. Verschillende leden hadden ook bestuurlijke functies. Nora en haar dochter An waren schrijfsters. Nora heeft verschillende boeken geschreven en vertaald. Haar dochter An heeft een groot oeuvre aan boeken op haar naam staan. Beiden hebben in het boek *Het oude huis en wij* de jeugderinneringen van moeder en oma Tine van Renterghem aan de jaren in Goes beschreven. Daarbij zijn ook enkele passages gewijd aan de Goese Polder. Op de boerderij De Goesche Polder werden de paarden van de dokterskoets van grootvader Van Renterghem gestald. De kleinkinderen kwamen ook wel eens op deze boerderij bij boer De Dreu. We lezen hierover: *“Op de weiden, in het hooiland en op de akkers van boer De Dreu heb ik den geur van aarde leren opsnuiven.”* Verderop lezen we de inrichting van de boerderij: *“Een overvloedig voorziene tafel in de pronkkamer en daar om heen wij allemaal, neven en nichten. Met het boerenfolk, de meiden en knechts aanzitten, mochten we niet, want we waren “de kienders van den ouwen dokter”.*

Des Levens Lot

Een heel ander boek werd er begin jaren zestig van de vorige eeuw geschreven door Martinus Schipper. Op 30 januari 1893 werd Martinus Schipper (roepnaam Tinus) geboren in 's Heer Hendrikskinderen. Zijn vader was boerenknecht in de Goese Polder. Eind 1907 begon hij als leerling-fotograaf bij fotograaf

Magielse in de Lange Vorststraat in Goes. Het pand is inmiddels verdwenen maar stond op de plaats waar tot voor kort modehuis Berco stond. Magielse was een bekende verschijning in Goes. In 1916 leert hij de dan 14-jarige Coba Melia kennen. Ze zijn verliefd tot over hun oren. Vele zondagse wandelingen door De Poel (nu industriegebied) en de Goese Polder worden er beschreven. Ze wandelen door de omgeving van het kerkhof in zuid (de RK begraafplaats in de Zuidvlietstraat) langs het kerkhof in de Goese Polder. *“De zomer ging voorbij met het oogsten van het graan, en de herfst kwam met andere werkzaamheden. Ze hadden alles zien groeien in de Goese Polder, en nu was het tot rijpheid gekomen en alles moest van het land.”* Al snel raakt Coba zwanger en met toestemming van de koningin (ze was nog geen 16 jaar) konden ze trouwen. Hun zoontje wordt geboren en er wordt gewandeld door de Goese Polder tot aan de Kattendijksedijk. Kort daarna wordt hun tweede zoon geboren. Om meer te verdienen gaat Tinus tijdens de Eerste Wereldoorlog als fotograaf werken in Oostburg. Van zeer nabij ziet hij de verschrikkingen langs de dodendraad, die als grens dient tussen het neutrale Nederland en het frontgebied in België. Al snel krijgt Tinus een dienstverband in Maastricht en vertrekt het hele gezin naar deze stad.

Hun geluk duurt niet lang want Coba wordt ziek, naar later blijkt heeft ze tering, een ander woord voor tuberculose, de gevreesde volksziekte. Op 1 juni 1921 overlijdt Coba in het huis van haar ouders aan de M.H. Trompstraat in Goes. Op Zaterdag 4 juni 1921 wordt de 19-jarige Coba begraven op de Algemene Begraafplaats in de Goese Polder. Tinus trekt met zijn kinderen in bij zijn schoonouders in Goes en na een jaar solliciteert hij als fotograaf in IJmuiden. Daar leert hij een nieuwe liefde kennen en start hij met een fotozaak. Tot begin jaren zestig van de vorige eeuw was deze fotozaak daar gevestigd. Zo af en toe komt hij met zijn gezin nog in Goes. Voor

het laatst bezoekt hij in 1964 het graf van zijn eerste liefde Coba in de Goese Polder. Verwonderd ziet hij alle veranderingen in dat gebied. *“Van het dorp (’s Heer Hendrikskinderen) naar de richting Goes, en bij het zwarte sluisje zoals het vroeger genoemd werd, links af de Goese Polder in, naar Noord-Beveland. De Goese Polder, waar nu een verkeersweg door gelegen was over de oude zeedijk, door de Wilhelminapolder naar Noord-Beveland. Die streek die vol was van mooie herinneringen, maar ook van de allerdroevigste [...] Daar is de televisietoren bij het kerkhof. Daar lag zij, van een verre afstand zou hij dat kunnen zien. [...] Wat een gewaarwording. Vroeger moest men met een bootje over de Zandkreek bij Wolphaartsdijk. En nu opeens daar te zijn over de nieuwe dam.”*

Zomaar twee boekjes. Het boek *Het oude huis en wij* is niet meer in de handel maar het boekje *Des Levens Lot* is door de achterkleindochters van Tinus Schipper en Coba Melio uitgegeven en te verkrijgen bij boekhandel De Koperen Tuin. Een uitgebreid artikel over het boek *Des Levens Lot* is verschenen in het maartnummer van De Spuije, een uitgave van de Heemkundige Kring De Bevelanden. FdK

Jacoba Melio (1902-1921)
Privé-archief familie Schipper

Inloophuis Oase doet mee aan Aziëjaar in Goes

Het inloophuis Oase heeft zich aangesloten bij de activiteiten voor het themajaar Azië, zij wil zich namelijk in 2017 ook 'Aziatisch' presenteren voor bekenden en onbekenden. Dit op de manier die hoort bij het inloophuis, dat als rustpunt in een druk of misschien juist eenzaam bestaan er voor ieder wil zijn, voor ontmoetingen, voor wie de krant wil lezen, samen wil eten, voor gesprekken, om een zwerfboek uit te zoeken, om te schilderen en/of te kleien, en altijd is er een kopje koffie of thee. Wil je meer weten, of wil je je opgeven als gastvrouw/-heer, zie onderstaande telefoonnummers. Iedereen die mee wil doen is welkom. Het inloophuis is op het adres **Rooseveltlaan 87 in Goes**, Telefonisch bereikbaar onder de nummers **06-27620909** of **0113-250327**. Emailadres: **stichtingooasegoes@gmail.com**

Activiteiten

De komende maanden staan de volgende activiteiten gepland in Inloophuis Oase:

- woensdagen 21 juni Indonesische maaltijd en 18 oktober Thaise maaltijd, steeds om 18.30 uur; maximaal 20 personen; kosten €10,00 per maaltijd. Opgeven bij Willemien Evers, tel 0113-229663 of mfkoola@zeelandnet.nl
- Mandala-tekenen vanuit een Aziatisch motief op 2 maandagmiddagen op 5 en 12 juni van 13.30 tot 16.00 uur. Er wordt gewerkt in zwart-wit en in kleur. De Boeddha staat hierin centraal. Kosten € 5,00 per middag inclusief materiaal en consumptie. Opgeven bij Liesbet Hillebrand, eljoca@zeelandnet.nl of Henny van Zunderen, 0113-250327, hennyvz@zeelandnet.nl
- Workshop schilderen op Indiase muziek georganiseerd door GoesePolderExpressief op 2 woensdagmiddagen op 17 en 24 mei van 13.30 tot 16.00 uur. Er wordt muziek gedraaid, geënt op Shri Ganesha, de Olifantgod. Er wordt kort uitgelegd wat de bedoeling is en na een korte meditatie gaan we aan de slag. Kosten € 10,00 voor 2 middagen, inclusief materiaal en consumptie. Opgeven bij Willemien Evers, 229663, mfkoola@zeelandnet.nl en Henny van Zunderen, 0113-250327, hennyvz@zeelandnet.nl
- Het hele jaar is op donderdag de koffieochtend in Aziatische sfeer en het hele jaar zal het inloophuis een Aziatische sfeer ademen

DIERENARTSENPRAKTIJK **Midden-Zeeland**
Karelse Van Dijk Stokman Van Anrooij

Drs. M.C. van Anrooij
Van Hogendorplan 6, Goes
Telefoon: 0113-223381

Open spreekuur op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag
van 16.00 – 16.30 uur.

Tevens behandeling op afspraak.

Uw uitvaartwensen in vertrouwde handen

Roeland UitvaartZorg *Zorg Aandacht Respect*

De zekerheid voor een waardig en betaalbaar afscheid!

- ✓ Volledige verzorging van de uitvaart ongeacht uw verzekeringsmaatschappij
- ✓ Verzorging van de overledene door of in samenwerking met onze gekwalificeerde medewerkers
- ✓ Alle faciliteiten voor een stijlvolle thuisopbaring
- ✓ Rouwcentrum beschikbaar voor opbaring, afscheidsdienst of condoleance

Anthony Edenlaan 21
4463 JD Goes
T 0113 - 23 15 77
M 06 - 512 774 73
roeland-uitvaart.nl
info@roeland-uitvaart.nl

25 jaar uitvaartverzorging op Noord- en Zuid-Beveland

DAG EN NACHT BEREIKBAAR EN BESCHIKBAAR!